

Fot. ILiM.

Projekt **TOOP** szansą dla rozwoju cyfrowych usług publicznych w UE

Jednolity Rynek Cyfrowy to jeden z 10 głównych priorytetów wyznaczonych przez Unię Europejską do realizacji w ramach Strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy do końca 2020 roku¹. Dużo środków i zasobów przeznaczono na rozwój cyfrowych usług publicznych, które w dobie internetu i technologii mobilnych dają olbrzymie możliwości rozwoju – zarówno na skalę europejską, jak i światową. Jednakże tam, gdzie pojawiają się szanse i możliwości, istnieją również i ograniczenia.

Bariery, które utrzymują się na europejskim rynku cyfrowym, sprawiają, że obywatele nie mają dostępu do wszystkich towarów i usług, przedsiębiorstwa mają ograniczone możliwości rozwoju, a administracja publiczna nie może w pełni wykorzystywać narzędzi cyfrowych.

Działania Unii Europejskiej mają na celu zniesienie powyższych barier i wprowadzenie Europy w nową erę cyfrową, która nie tylko połączy 28 rynków krajów członkowskich w jeden rynek cyfrowy, ale również pozwoli sprostać wyzwaniom jakie są związane z postępującą globalizacją gospodarki światowej. W tym celu opracowany został *Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016-2020*.

Europejski, jednolity rynek cyfrowy, obejmujący ponad 500 mln obywateli UE, stwarza nieskończone możliwości sprawniejszego funkcjonowania – zarówno dla przedsiębiorców, jak i dla administracji publicznej. Artykuł przedstawia „zasadę jednorazowości” (the once-only principle) oraz sposób jej implementacji w ramach realizacji projektu TOOP (The Once-Only Principle Project), a także przybliży specyfikę tego projektu i jego wpływu na wdrożenie zasady jednorazowości w ujęciu transgranicznym.

¹ Strategia Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy, Bruksela, 06.05.2015 r

**Plan działania
UE na rzecz
administracji
elektronicznej
na lata 2016-
2020 to olbrzymi
krok w kierunku
tworzenia
jednolitego
ryнку cyfrowego.**

Dokument wyznacza szereg zasad², które kraje członkowskie zobligowane są stosować w ramach przyszłych inicjatyw związanych z rozwojem usług publicznych. Jedną ze wskazanych zasad jest „zasada jednorazowości” („*the once-only principle*”).

„Zasada jednorazowości” i jej wdrożenie w ramach projektu TOOP

„Zasada jednorazowości” w odniesieniu do sektora publicznego mówi o tym, że obywatele i przedsiębiorcy przekazują informacje wymagane przez administrację publiczną tylko jeden raz. Administracja publiczna powinna między sobą wymieniać te informacje (jeśli jest to dozwolone i w zgodzie z przepisami dotyczącymi ochrony danych), eliminując w ten sposób dodatkowe obciążenia administracyjne dla obywateli i przedsiębiorstw.

Wiele krajów UE rozpoczęło już implementację „zasady jednorazowości” na poziomie krajowym. Dotychczasowymi liderami w tym zakresie są Estonia, Holandia i Belgia, które wdrożyły tę zasadę już na poziomie ustawodawstwa krajowego. Przepisy w tych krajach obligują administrację publiczną do uzyskiwania danych ze wskazanych rejestrów zamiast wystosowywania do obywateli próśb o ich ciągłe dostarczanie. W tyle nie pozostają również kraje takie, jak Włochy, Austria, Słowenia, Niemcy, Luksemburg czy Szwajcaria. W dalszym ciągu rozwój i implementacja „zasady jednorazowości” dotyczy jednak tylko kilku usług na poziomie krajowym. Celem Unii Europejskiej jest natomiast całkowite jej wdrożenie na poziomie europejskim (transgranicznym), przyczyniając się tym samym znacznie do rozwoju jednolitego rynku cyfrowego w Europie.

Zgodnie ze wspomnianą „Strategią Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy”, z inicjatywy 51 organizacji z 21 państw członkowskich UE został uruchomiony od 1 stycznia 2017 roku projekt pilotażowy TOOP (*The Once-Only Principle Project*). Polska również znajduje się w grupie partnerów aktywnie uczestniczących w realizacji całego przedsięwzięcia. Projekt jest finansowany z Unii Europejskiej w ramach programu badań i innowacji Horyzont 2020. Jego celem jest zbadanie i zademonstrowanie działania „Zasady jednorazowości” ponad granicami krajów UE w obszarze relacji przedsiębiorstw z administracją publiczną. Oczekiwanym rezultatem projektu jest usprawnienie wymiany danych pomiędzy przedsiębiorstwami, a administracją publiczną w skali ogólnoeuropejskiej, co w efekcie końcowym przyczyni się do zwiększenia efektywności jednolitego rynku cyfrowego.

W wyniku zaplanowanych działań powstanie unikatowa architektura IT projektu, która w optymalny sposób i – w oparciu o istniejące już rozwiązania techniczne – połączy rejestry oraz systemy instytucji publicznych UE.

Wskazana architektura IT projektu TOOP zostanie

przetestowana w ramach trzech obszarów pilotażowych

PILOT nr 1 – Transgraniczne e-usługi dla biznesu

Pierwszy obszar pilotażowy obejmuje transgraniczne usługi publiczne dla biznesu. Zakłada się, że dzięki rozwiązaniu stworzonemu w projekcie TOOP przedsiębiorcy nie będą musieli dostarczać informacji, które są już dostępne w systemach administracji publicznej w ich macierzystych krajach. Rozwiązanie to ułatwi przedsiębiorcom udział w procedurach dotyczących m.in.: zamówień publicznych, uzyskiwania pozwoleń, rejestracji oddziałów. **Główne korzyści** wynikające z implementacji „zasady jednorazowości” we wskazanym obszarze pilotażowym to:

- zagwarantowanie przejrzystości rynku europejskiego i ochrona wierzycieli
- lepsza i bardziej efektywna wymiana danych przedsiębiorstw „z” oraz „pomiędzy” administracją publiczną
- mniej obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw.

PILOT nr 2 – Aktualizacja danych firm

Drugi obszar pilotażowy ma na celu wypracowanie „systemu powiadomień”, który będzie elektronicznie informował administrację publiczną krajów UE o wszelkich zmianach w rejestrach przedsiębiorców. Dzięki temu przedsiębiorcy nie będą musieli informować administracji publicznej w innych krajach UE o zmianach dotyczących prowadzonej przez nich firmy. **Główne korzyści** wynikające z implementacji „zasady jednorazowości” we wskazanym obszarze pilotażowym to:

- wysoka jakość danych w wyniku przechowywania i aktualizowania ich w jednym docelowym źródle, tj. rejestrze krajowym
- wyższa jakość i efektywność oferowanych usług przez administrację publiczną
- oszczędność czasu i kosztów dla przedsiębiorstw i dla administracji publicznej.

PILOT nr 3 – Certyfikaty statku i załogi on-line

Trzeci obszar pilotażowy ma na celu całkowitą informatyzację procedur związanych z wydawaniem certyfikatów dla statku i załogi, które umożliwiają przybicie jednostek do portu danego kraju na terenie UE. Istniejące obecnie papierowe procedury pozwoleń zostaną docelowo zastąpione przez automatyczną wymianę informacji on-line pomiędzy bazami danych władz portowych UE. Pozwoli to władzom portowym w łatwy sposób weryfikować certyfikaty statku i załogi, oszczędzając tym samym konieczność każdorazowego przedstawiania tych samych zaświadczeń na papierze. **Główne korzyści** wynikające z implementacji „zasa-

Zasada jednorazowości – obywatele i przedsiębiorcy przekazują dane administracji publicznej tylko jeden raz.

Projekt pilotażowy TOOP ma usprawnić wymianę danych między administracją publiczną w Europie.

² Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej, Bruksela, 19.04.2016 r.

Tab. 1. Symulacja zastosowania architektury IT projektu TOOP w kontekście pierwszego obszaru pilotażowego: Transgraniczne usługi dla biznesu.

Krok 1	Leon odwiedza austriacki portal e-administracji i rozpoczyna procedurę rejestracji oddziału swojej firmy on-line.
Krok 2	Usługa rejestracji oddziału on-line w Austrii, za pośrednictwem infrastruktury rozwijanej przez projekt TOOP, przesyła zapytanie do polskiego systemu w celu autoryzacji podanych przez Leona informacji. Weryfikacji podlegają dane dotyczące przedsiębiorstwa, a także uprawnienia Leona jako reprezentanta firmy.
Krok 3	Weryfikacja danych przez odpowiednie rejestry, za pośrednictwem architektury IT projektu TOOP, zostaje zrealizowana i Leon otrzymuje (lub nie) zgodę na rejestrację oddziału w Austrii.
Krok 4	Właściwy rejestr/system informatyczny w Austrii, po otrzymaniu wszystkich wymaganych danych z polskiego rejestru, finalizuje proces zakładania oddziału firmy Leona w tym kraju.
Krok 5	Leon otrzymuje powiadomienie, że oddział został zarejestrowany, i że może rozpocząć działalność na terenie Austrii.

Źródło: opracowanie własne.

dy jednorazowości” we wskazanym obszarze pilotażowym to:

- oszczędność czasu i kosztów
- innowacyjne rozwiązania
- mniej obciążeń administracyjnych.

Przedstawiony w tabeli 1 przykładowy scenariusz przedstawia zastosowanie architektury IT projektu TOOP w kontekście pierwszego obszaru pilotażowego, tj. *Transgranicznych usług dla biznesu*. Przedsiębiorca Leon prowadzi działalność gospodarczą w Polsce, jednak chce założyć oddział swojej firmy także w innym kraju UE – np. w Austrii. Podejmuje w tym celu działania/kroki, wyszczególnione w tabeli 1.

Projekt TOOP w odniesieniu do Jednolitej Bramy Cyfrowej (Single Digital Gateway)

Projekt TOOP realizowany będzie do końca II kwartału 2019 roku. Stworzona architektura IT projektu zostanie przetestowana w ramach trzech wspomnianych obszarów pilotażowych. Zebrane wyniki oraz ocena działania zastosowanych rozwiązań pozwolą wskazać najbardziej optymalne możliwości pełnego wdrożenia „zasady jednorazowości” dla administracji publicznej w skali ogólnoeuropejskiej. Projekt TOOP przyczynia się do realizacji jednego z priorytetów UE, jakim jest cyfryzacja usług publicznych.

W celu ułatwienia obywatelom państw członkowskich UE dostępu do cyfrowych usług publicznych, planowane jest wdrożenie Jednolitej Bramy Cyfrowej (Single Digital Gateway). Jest to ogólnounijna platforma on-line, stanowiąca punkt kom-

pleksowej obsługi dla obywateli i przedsiębiorstw UE. Dane dotychczas udostępniane przez różne portale administracyjne krajów członkowskich zostaną zintegrowane w jednym, przyjaznym dla użytkownika interfejsie. Będzie on dostępny w wielu językach UE. Umożliwi uzyskiwanie informacji na temat procedur administracyjnych na poziomie transgranicznym.

30 listopada 2017 roku Rada Unii Europejskiej przyjęła swoje stanowisko w sprawie ustanowienia Jednolitej Bramy Cyfrowej. „Zasada jednorazowości” ma w tym przypadku znaczenie priorytetowe, ponieważ zakłada się, że obywatele i przedsiębiorstwa będą przekazywać dane tylko raz, co w ma w znacznym stopniu zmniejszyć obciążenia administracyjne. Jednolita Brama Cyfrowa zatem w pełni wspiera zastosowanie „zasady jednorazowości”.

Podsumowanie

Wprowadzenie jednolitego rynku cyfrowego umożliwi Europie zdobycie pozycji światowego lidera w dziedzinie gospodarki cyfrowej. Unia Europejska prowadzi w tym zakresie wzmoczone działania, w ramach których badane są potencjalne bariery wstrzymujące rozwój tej wizji oraz są opracowywane środki zaradcze. Uruchomienie i realizacja dużych projektów pilotażowych, takich jak TOOP, ma olbrzymie znaczenie w realizacji wyznaczonych przez Komisję Europejską priorytetów. Stawką jest wyeliminowanie potencjalnych przeszkód ograniczających funkcjonowanie obywateli i działalność rynkową w Europie, co mogłoby zwiększyć europejski PKB o 415 mld euro.

Jak chcesz wiedzieć więcej, odwiedź www.toop.eu i bądź na bieżąco.

Streszczenie

Artykuł przedstawia „Zasadę jednorazowości” (The once-only principle) oraz sposób jej implementacji w ramach realizacji projektu TOOP (The Once-Only Principle Project). Treść umożliwia zapoznanie się ze specyfiką tego projektu oraz jego wpływu na implementację „Zasady jednorazowości” w ujęciu transgranicznym. Europejski, jednolity rynek cyfrowy, który obejmuje ponad 500 mln obywateli Unii Europejskiej, stwarza nieskończone możliwości zarówno dla przedsiębiorców, jak i dla administracji publicznej.

Słowa kluczowe: TOOP, zasada jednorazowości, e-administracja.

Summary

The article is dedicated to „The once-only principle” and its significance for The Once-Only Principle Project (TOOP). It enables to learn the importance and project’s impact on the development of the European Digital Single Market. Digital economy is the future with endless possibilities for both European businesses and Public administration. With market

as large as 500 million people, it is now a priority for the European Union.

Key words: TOOP, the once only principle, e-Government.

LITERATURA/BIBLIOGRAPHY

- [1] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu regionów, Strategia Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy, COM(2015) 192 final, Bruksela, 06.05.2015 r.
- [2] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu regionów, *Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016-2020, Przyspieszenie transformacji cyfrowej w administracji*, COM(2016) 179 final, Bruksela, 19.04.2016 r.
- [3] *D2.6 Position Paper on Definition of OOP and Situation in Europe*, Robert Krimmer, Tarmo Kalvet, Maarja Toots, Aleksandrs Cepilovs, 30.03.2017 r.

Autorka jest Starszym Specjalistą ds. promocji i komunikacji projektów wewnętrznych oraz międzynarodowych w Centrum Elektronicznej Gospodarki Instytutu Logistyki i Magazynowania (e-mail: dobieslawa.dembecka@ilim.poznan.pl).

*providing
data
once-only.eu*